

Leerlingboekje Les 9 en 10

Naam:.....

Schrijfoopdracht 5: Zijn vrienden het altijd eens?

Groep 7

Leren schrijven met peer response

Tekst: M. Hoogeveen, A. van Gelderen, A. Wijnbergh

Illustraties: V. van Asperen

SLO, 2018

Waarover gaan de lessen?

In deze les schrijf je een *betoog* bij de stelling: '**echte vrienden zijn het niet altijd eens**'. Je doet met je tekst mee aan een betoogwedstrijd. De jury bestaat uit je klasgenoten en zal beoordelen welk betoog het meest overtuigt. De beste betogen komen in de schoolkrant.

Betoog: een tekst waarin je iemand probeert te overtuigen van jouw mening

In deze lessen leer je:

- Dat je in een betoog *uitlegwoorden* kunt gebruiken om duidelijk te maken waarom jij iets vindt
- Dat je *conclusiewoorden* kunt gebruiken om je mening kort samen te vatten

Les 9 Je kunt niet zonder vrienden!

Voor het schrijven: oefenen met uitleg- en conclusiewoorden

In deze les schrijf je een betoog waarin je klasgenoten probeert te overtuigen van jouw mening. Je moet duidelijk maken *waarom* je een bepaalde mening hebt.

- Jasper reageert op zijn penvriend die schreef dat hij aan één vriend genoeg heeft.
Lees waarom Jasper vindt dat je aan één vriend niet genoeg hebt:

Eén vriend is niet genoeg

Ik vind dat je aan één vriend niet genoeg kunt hebben. Het is fijn om meer vrienden te hebben, want al mijn vrienden hebben weer andere leuke eigenschappen en hobby's, waardoor ik veel verschillende dingen met ze kan doen.

Daarnaast vind ik het fijn om met meer vrienden in een groep samen te zijn. In de pauzes op school kun je dan met zijn allen spelletjes doen die je niet met zijn tweeën kunt doen. Het is ook veel gezelliger om met vrienden in een groepje op te trekken. Je hebt vaak veel meer lol als je met zijn allen bent.

Er is nog iets waarom ik het belangrijk vind om meerdere vrienden te hebben. Stel dat je maar één vriend hebt en die vriend gaat verhuizen. Dan heb je helemaal niemand meer over en moet je op zoek naar een nieuwe vriend. Kortom: het is veel leuker om met meerdere kinderen bevriend te zijn.

Jasper, groep 7

Opdracht 1 (werk alleen)

- Lees de uitleg over het betoog dat je net gelezen hebt:

Jasper legt uit waarom hij vindt dat één vriend niet genoeg is. Hij gebruikt woorden die duidelijk maken dat hij een uitleg gaat geven. Dit noemen we *uitlegwoorden*. Kijk maar naar de volgende zin:

"Het is fijn om meer vrienden te hebben, *want* al mijn vrienden hebben weer andere leuke eigenschappen en hobby's, *waardoor* ik veel verschillende dingen met ze kan doen".

Soms geeft Jasper uitleg zonder eerst een uitlegwoord te gebruiken. Er is dan een **verzwegen uitlegwoord**. Kijk maar naar de volgende zinnen:

"Het is ook veel gezelliger om met vrienden in een groepje op te trekken. (want) Je hebt vaak veel meer lol als je met zijn allen bent".

Jasper laat het **uitlegwoord** (want) weg om niet te vaak dezelfde woorden te hoeven gebruiken. Het gebruiken van telkens dezelfde uitlegwoorden maakt je tekst saai.

Voorbeelden van uitlegwoorden:

omdat
maar
terwijl
doordat
dus
nadat
daarom
namelijk

Opdracht 2 (werk alleen)

- Streep in dit stukje de uitlegwoorden aan en zet een cirkeltje bij verzwegen uitlegwoorden:

Ik vind dat je aan één vriend niet genoeg kunt hebben. Het is fijn om meer vrienden te hebben, want al mijn vrienden hebben weer andere leuke eigenschappen en hobby's, waardoor ik veel verschillende dingen met ze kan doen.

Daarnaast vind ik het fijn om met meer vrienden in een groep samen te zijn. In de pauzes op school kun je dan met zijn allen spelletjes doen die je niet met zijn tweeën kunt doen. Het is ook veel gezelliger om met vrienden in een groepje op te trekken. Je hebt vaak veel meer lol als je met zijn allen bent.

Opdracht 3 (werk samen)

- Lees van elkaar wat jullie aangegeven hebben en bespreek de verschillen.
- Leg elkaar uit waarom je iets wel of niet aangestreept of omcirkeld hebt.

Opdracht 4 (werk samen)

Lees de volgende uitleg:

Om iemand te kunnen overtuigen van jouw mening moet je goed uitleggen **waarom** je iets vindt. Jasper legt zijn eerste reden in dit stukje uit:

Het is fijn om meer vrienden te hebben, want al mijn vrienden hebben weer andere leuke eigenschappen en hobby's, waardoor ik veel verschillende dingen met ze kan doen en meemaken.

Vind je dit een goede uitleg? Bespreek met elkaar waarom wel of niet.

Bedenk samen een goede uitleg met gebruik van het uitlegwoord *omdat*:

Het is fijn om meer vrienden te hebben, *omdat*

.....

Bedenk samen een uitleg bij de volgende mening en gebruik *een verzwegen uitlegwoord*:

Goede vrienden vertellen elkaar niet altijd de waarheid.....

.....

Opdracht 5 (werk samen)

- Kies drie uitlegwoorden uit het rijtje hiernaast en schrijf ze op. Schrijf in trefwoorden erachter waarom je vriendschap belangrijk vindt:

1.
.....
2.
.....
3.
.....

Voorbeelden van uitlegwoorden:

omdat, doordat, waarom, wegens, daarom, immers, vanwege, om, aangezien, door, hierdoor, hierom, daarvoor, want, vandaar, dan, met het oog op, om deze reden

Opdracht 6 (werk alleen)

- Lees de volgende uitleg:

Een betoog eindigt meestal met een **conclusie**: een of meer zinnen waarin de schrijver zijn mening nog eens kort en krachtig samenvat. Bijvoorbeeld: '*Kortom*: het is veel leuker om met meerdere kinderen bevriend te zijn'.

Een conclusie kun je inleiden met **conclusiewoorden**. Er zijn **losse conclusiewoorden** (bijvoorbeeld: *kortom*, *uiteindelijk*). Er zijn ook **conclusies met meer woorden** (bijvoorbeeld: *alles bij elkaar genomen*).

Onderstreep tenminste drie conclusiewoorden in de rijtjes hieronder:

- kortom	- hieruit volgt
- eigenlijk	- samengevat
- bovendien	- mijn slotsom is
- over het geheel genomen	- zodoende
- tegelijkertijd	- om kort te gaan
- al met al	- dus
- met name	- dit betekent
- tenslotte	

Opdracht 7 (werk samen)

Vergelijk met je maatje wat jullie onderstreept hebben.

Leg elkaar je keuzes uit.

Opdracht 8 (werk samen)

Lees het volgende betoog:

Ik vind mensen die gauw boos worden niet aardig, omdat je altijd voorzichtig moet zijn. Als je iets zegt of doet, weet je nooit zeker of ze misschien kwaad worden. Soms worden ze zomaar gewelddadig, terwijl je helemaal niet weet wat er aan de hand is. Bij dat soort mensen voel je je altijd op je hoede. Je kunt ze ook niet goed vertrouwen, want soms worden ze kwaad om niets.

Kies uit het lijstje hierboven een conclusiewoord en bedenk samen een goede conclusie bij dit betoog. Schrijf die hieronder.

.....

.....

.....

Voor het schrijven: jouw tekst voorbereiden

Je gaat een betoog schrijven voor de schoolkrant. Je gaat het schrijven eerst voorbereiden. Hiervoor moet je de schrijfoopdracht weten.

Lees de schrijfoopdracht:

Stel je voor dat jij het eens bent met de volgende stelling: echte vrienden zijn het niet altijd met elkaar eens. In een betoog voor de schoolkrant leg je uit waarom. Geef drie goede redenen. Gebruik *uitlegwoorden en verzwegen uitlegwoorden* zo goed mogelijk. Eindig je betoog met een krachtige samenvatting van je mening (conclusie met één of meer woorden).

Je tekst is ongeveer even lang als de voorbeeldtekst.

Een jury van leerlingen uit jouw klas gaat beoordelen welke betogen het beste zijn. Die komen in de schoolkrant. Doe je best om hen te overtuigen van de stelling.

Opdracht 9 (werk samen)

Bespreek met elkaar waarom jullie vinden dat echte vrienden het niet altijd eens zijn met elkaar.

- Maak aantekeningen van de uitleg die jullie hierbij bedenken.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Opdracht 10 (werk alleen)

Kies drie redenen die jij het sterkste vindt en zet ze in volgorde van belang:

1.

2.

3.

Tijdens het schrijven

Opdracht 11 (werk alleen)

Schrijf je betoog:

- Gebruik je aantekeningen uit opdracht 10.
- Lees tijdens het schrijven terug wat je geschreven hebt. Vraag je af of duidelijk is wat je uitleg is en of je *uitlegwoorden* en *verzwegen uitlegwoorden* goed hebt gebruikt.
- Denk aan een overtuigende *conclusie* aan het einde van je tekst (*conclusiewoord(en)*).

Opdracht 12 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Sla je tekst op met je **naam+les9versie1**.
- Print je tekst en schrijf je **naam+les9versie1** erop.
- Bewaar je tekst!

Les 10 Je kunt niet zonder vrienden!

Na het schrijven: je tekst bespreken en veranderen

Je gaat nu zelf kijken of je betoog duidelijk is voor de lezer en wat er beter kan worden. Daarna bespreek je je tekst met je maatje en ga je je tekst veranderen.

Opdracht 1 (werk alleen)

Lees je tekst nog eens goed door:

- Kijk of duidelijk is **wat** je mening is.
- Kijk of je je redenen duidelijk maakt met *uitlegwoorden en verzwegen uitlegwoorden*.
- Kijk of je met *conclusiewoord(en)* een **overtuigende** conclusie trekt.

Maak aantekeningen in je tekst waar je wat wilt veranderen om de beschrijvingen van jouw mening duidelijker en overtuigender te maken.

Opdracht 2 (werk samen)

Bespreek om de beurt jullie teksten. Doe dat zo:

1. Lees de tekst van je klasgenoot.
2. Vertel wat je goed vindt aan de tekst.
3. Vraag wat de schrijver zou willen veranderen om zijn betoog beter te maken.
4. Vertel of je het eens bent met wat er beter kan. Leg uit waarom.
5. Geef de schrijver tips hoe de uitleg met *uitlegwoorden* en *verzwegen uitlegwoorden* beter kan.
6. Kijk of je nog **andere** plaatsen ziet in de tekst waar je betoog **overtuigender** gemaakt kan worden.
7. Kijk of je je betoog afsluit met een **conclusie** (*conclusie met één of meer woorden*).

Maak aantekeningen in je tekst van wat je nu nog meer wilt gaan veranderen.

Opdracht 3 (werk alleen)

Verander je tekst:

- Open je eerste versie (**naam_les9versie1**).
- Klik op opslaan als en sla je tekst op met je **naam+les10versie2** (als je nu dingen verandert en opslaat, is versie 1 ook nog bewaard als **naam+les9versie1**).
 - Gebruik je aantekeningen van de tips uit de tekstbespreking.
 - Let op of je betoog duidelijk en overtuigend is en of je goed gebruik maakt van *uitlegwoorden, verzwegen uitlegwoorden en conclusiewoord(en)*.

De teksten worden beoordeeld door een jury van leerlingen uit jouw klas. Die bepaalt welke betogen het meeste overtuigen en geschikt zijn voor de schoolkrant. Zorg er dus voor dat je tekst zo goed mogelijk wordt!

Opdracht 4 Je tekst bewaren en printen (werk alleen)

- Klik op **opslaan** (niet: opslaan als, dit heb je al gedaan bij opdracht 3).
- Print je tekst en schrijf je **naam+les10versie2** erop.
- Bewaar je betoog!